

Metodický pokyn k § 3 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z. k aplikácii výnimky z povinnosti používať elektronickú registračnú pokladnicu pri evidencii tržieb občanmi s ťažkým zdravotným postihnutím

1. Výnimka z povinnosti používať pri evidencii tržby elektronickú registračnú pokladnicu občanmi s ťažkým zdravotným postihnutím

Zákon č. 289/2008 Z. z. sa vzťahuje na fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá na základe oprávnenia na podnikanie podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka predáva tovar alebo poskytuje službu uvedenú v prílohe č. 1 (ďalej len „podnikateľ“).

Podnikateľ je povinný v súlade s § 3 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. evidovať tržbu prijatú na predajnom mieste v hotovosti v elektronickej registračnej pokladnici (ďalej len „ERP“) bez zbytočného odkladu po jej prijatí. Podľa § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu zákona č. 289/2008 Z. z. sa povinnosť evidovať tržbu v ERP nevzťahuje na predaj tovaru občanmi s ťažkým zdravotným postihnutím a podľa písm. b) prvého bodu sa povinnosť evidovať tržbu nevzťahuje ani na služby uvedené v prílohe č. 1 poskytované občanmi s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len „ŤZP“). Poznámka pod čiarou č. 8) odkazuje na § 16 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“).

Ak z právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo z právoplatného rozhodnutia o preukaze vyplýva, že ide o fyzickú osobu s ŤZP, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie posudkových činností (ďalej len „ÚPSVaR“) vyhotoví v súlade s § 16 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.

- **preukaz fyzickej osoby s ŤZP** alebo
- **preukaz fyzickej osoby s ŤZP so sprievodcom**, ktorý je podľa § 16 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. označený červenou čiarou.

Preukaz v súlade s § 16 ods. 4 obsahuje

- a) názov príslušného orgánu, ktorý preukaz vyhotovil,
- b) evidenčné číslo preukazu,
- c) fotografiu držiteľa preukazu,
- d) meno, priezvisko, titul, dátum narodenia držiteľa preukazu a adresu jeho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu,
- e) podpis držiteľa preukazu, ak je schopný sa podpísať,
- f) miesto a dátum vyhotovenia preukazu,
- g) odtlačok úradnej pečiatky orgánu príslušného na vyhotovenie preukazu a podpis oprávneného zamestnanca tohto orgánu,
- h) poznámku, v ktorej sa uvedie názov preukazu v anglickom jazyku slovami "CARD OF PERSON WITH DISABILITIES"; pri fyzickej osobe s ŤZP s praktickou slepotou alebo úplnou slepotou sa uvedú aj slová "nevidiaci - blind" a pri nepočujúcej fyzickej osobe s ŤZP sa uvedú aj slová "nepočujúci - deaf",
- i) ochranné prvky, ktorými sú vodotlač, hologram a zaliatie preukazu do fólie,
- j) poučenie.

Poznámka:

Preukazy vydané podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 platili do 31. decembra 2013 [§ 65 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z.], a to aj v prípade, že na preukaze bola uvedená doba platnosti: „Bez časového obmedzenia“.

Pri kontrole dodržiavania ustanovení zákona č. 289/2008 Z. z. podnikateľ preukazuje skutočnosť, že je občanom s ŤZP preukazom vydaným ÚPSVaR.

Príklad 1

Podnikateľka je vlastníčkou obchodu, v ktorom predáva textilný tovar. Keďže je držiteľkou preukazu FO s ŤZP, podľa § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu zákona č. 289/2008 Z. z. nie je povinná evidovať tržbu z predaného tovaru v ERP. Uvedenú skutočnosť podnikateľka deklaruje preukazom vydaným ÚPSVaR.

Výnimka z používania ERP sa nevzťahuje na podnikateľa, ktorý nie je osobou s ŤZP, napriek tomu, že zamestnáva osoby, ktoré sú občanmi s ŤZP. Ako vyplýva z § 1 ods. 2, zákon č. 289/2008 Z. z. sa vzťahuje na **podnikateľa**, ktorý na základe oprávnenia na podnikanie predáva tovar alebo poskytuje službu uvedenú v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. Preto sa výnimky z povinnosti používať ERP uvedené v § 3 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z. posudzujú vo vzťahu k osobe podnikateľa a nie vo vzťahu k jeho zamestnancom.

Príklad 2

Podnikateľ, ktorý nie je občanom s ŤZP, poskytuje masérské služby v masážnom salóne (Klasifikácia ekonomických činností - kód 96.04) spolu s dvomi zamestnancami, ktorí sú občanmi s ŤZP. Napriek tomu, že všetci zamestnanci sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP, na podnikateľa sa nevťahuje výnimka podľa § 3 ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z., keďže zákon sa vzťahuje na podnikateľa, ktorý poskytuje na základe oprávnenia na podnikanie službu uvedenú v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z., a nie na jeho zamestnancov.

Výnimka z používania ERP sa nemôže uplatniť ani vtedy, ak fyzická osoba s ŤZP ako jediný zakladateľ založí v súlade s § 57 Obchodného zákonníka obchodnú spoločnosť.

Podnikateľom, ktorý podniká vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť na základe oprávnenia na podnikanie [§ 2 obchodného zákonníka] a na ktorého sa preto vzťahuje v súlade s § 1 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z. povinnosť používať ERP, ak predáva tovar alebo poskytuje službu uvedenú v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z., je **právnická osoba**.

Podľa § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu a písm. b) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z. sa výnimka z povinnosti používať ERP vzťahuje na **občana** s ŤZP, t. j. na fyzickú osobu, ktorej bol podľa § 16 zákona č. 447/2008 Z. z. vydaný preukaz fyzickej osoby s ŤZP; nevzťahuje sa na právnickú osobu – podnikateľa.

Právnická osoba nemôže na základe rozhodnutia ÚPSVaR nadobudnúť **preukaz fyzickej osoby** s ŤZP podľa zákona č. 447/2008 Z. z. a nie je **občanom** s ŤZP, tak ako to upravuje zákon č. 289/2008 Z. z. v § 3 ods. 2 písm. a) ôsmom bode alebo v písm. b) prvom bode.

Príklad 3

Spoločnosť s ručením obmedzeným prevádzkuje vodný tobogan (Klasifikácia ekonomických činností - kód 93.21). Jediným zakladateľom spoločnosti je v súlade s § 105 ods. 2 Obchodného zákonníka občan s ŤZP.

Napriek tomu, že spoločník s. r. o. je držiteľom preukazu FO s ŤZP, na spoločnosť s r. o. sa nevzťahuje výnimka podľa § 3 ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z., keďže výnimka z povinnosti používať ERP sa vzťahuje na podnikateľa - občana (t. j. fyzickú osobu s ŤZP) a nie na podnikateľa - právnickú osobu.

Spoločnosť s r. o. je ako právnická osoba povinná používať na evidenciu tržieb ERP.

2. Výnimka z povinnosti používať pri evidencii tržby elektronickú registračnú pokladnicu pri pokračovaní v živnosti po úmrtí podnikateľa

Z § 13 ods. 1 až 3 živnostenského zákona vyplýva, že ak fyzická osoba (živnostník) zomrie, môžu v živnosti až do skončenia konania o prejednaní dedičstva pokračovať pozostalé osoby alebo správca dedičstva a po skončení konania o prejednaní dedičstva môžu v živnosti v súlade s § 13 ods. 4 až 7 tohto zákona pokračovať dedičia (ďalej len „osoba pokračujúca v živnosti“).

Smrťou občana zanikne nielen právo na peňažný príspevok na kompenzáciu, ktoré podľa § 49 zákona č. 447/2008 Z. z. nemožno postúpiť, ale aj právo na preukaz fyzickej osoby s ŤZP, ktorý vyhotovil ÚPSVaR na základe právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku alebo na základe právoplatného rozhodnutia o preukaze [§ 16 zákona č. 447/2008 Z. z.], keďže podľa § 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva zaniká jej úmrtím.

Ustanovenie § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu alebo písm. b) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z. sa bude na osobu pokračujúcu v živnosti vzťahovať len vtedy, ak je občanom s ŤZP. Zákon č. 289/2008 Z. z. neukladá osobe pokračujúcej v živnosti po úmrtí podnikateľa povinnosť túto skutočnosť oznámiť daňovému úradu.

Príklad 4

Podnikateľka bola vlastníčkou obchodu, v ktorom predávala textilný tovar. Keďže bola držiteľkou preukazu FO s ŤZP, podľa § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu zákona č. 289/2008 Z. z. nebola povinná evidovať tržbu z predaného tovaru v ERP. Syn, držiteľ preukazu FO s ŤZP, bude pokračovať v živnosti po zosnulej matke [§ 13 ods. 1 až 5 živnostenského zákona]; tovar bude predávať zamestnankyňa, ktorá nie je držiteľkou preukazu FO s ŤZP.

Syn nie je povinný používať ERP na evidenciu tržieb, pretože je tak isto ako jeho zosnulá matka držiteľom preukazu FO s ŤZP, aj keď tovar predáva zamestnankyňa, ktorá nie je držiteľkou preukazu FO s ŤZP.

*Ak syn pokračuje v živnosti na základe **úradného záznamu** vydaného okresným úradom, odborom živnostenského podnikania do skončenia konania o dedičstve alebo na základe úradného záznamu vydaného okresným úradom, odborom živnostenského podnikania (tzv. **autorizačná doložka**) do šiestich mesiacov po skončení konania o dedičstve, resp. po uplynutí tejto lehoty podniká na základe vlastného **oprávnenia**, nemá povinnosť oznámiť daňovému úradu skutočnosť, že ako osoba s ŤZP nie je povinný používať ERP.*

Výnimka z používania ERP sa na osobu pokračujúcu v živnosti nemôže uplatniť v prípade, ak zamestnáva osoby, ktoré sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ŤZP, avšak ona sama nie je občanom s ŤZP.

Príklad 5

Podnikateľ, držiteľ preukazu FO s ŤZP prevádzkoval fotoateliér (Klasifikácia ekonomických činností - kód 74.20 – Fotografické činnosti).

Po skončení konania o dedičstve pokračuje podľa § 13 ods. 6 živnostenského zákona v živnosti manželka, ktorá nie je držiteľkou preukazu FO s ŤZP a ktorá zamestnala osobu s ŤZP.

Napriek tomu, že zamestnanec je držiteľom preukazu FO s ŤZP, na pozostalú manželku sa nevťahuje výnimka podľa § 3 ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z. Pozostalá manželka požiada v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. daňový úrad o pridelenie daňového kódu ERP.

*Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
November 2014*